

35... (R...) Regels omtrent de instelling van het Caribisch orgaan voor hervorming en ontwikkeling (Rijkswet Caribisch orgaan voor hervorming en ontwikkeling)

NOTA VAN WIJZIGING

Het voorstel van rijkswet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 26 wordt, onder vernummering van het vijfde lid tot zesde lid, een lid ingevoegd, luidende:

5. Het COHO stuurt de ontvangen plannen van aanpak, bedoeld in het derde lid, ter informatie naar het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten onderscheidenlijk het College Aruba financieel toezicht.

B

Onder vernummering van de artikelen 33 tot en met 36 tot 35 tot en met 38, wordt na artikel 32 een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 4.4 Begrotingstoezicht College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten en College Aruba financieel toezicht

Artikel 33 (beoordeling begroting)

1. Het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten onderscheidenlijk het College Aruba financieel toezicht beoordeelt van elk land of een ontwerpbegroting, een ontwerp tot wijziging van een begroting, een vastgestelde begroting en een vastgestelde wijziging van een begroting van enig jaar een verantwoorde budgettaire vertaling bevat van de afgesproken activiteiten in het kader van de voor dat jaar vast te stellen uitvoeringsagenda's evenals dat deze geen onderdelen bevat welke in strijd zijn met de doelstellingen van het landspakket. Ter ondersteuning van deze beoordeling wordt aan de begroting van elk land een voortschrijdend meerjarig overzicht toegevoegd van de ramingen van de baten en lasten in het kader van deze wet, opgesplitst naar de thema's in het landspakket.
2. De artikelen 8, 11 tot en met 14, 18, 26 en 27 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten onderscheidenlijk de artikelen 8, 10 tot en met 13, 17, 24 en 25 van de Landsverordening Aruba financieel toezicht zijn van overeenkomstige toepassing.
3. Ten behoeve van de beoordeling, bedoeld in het eerste lid, overlegt het betreffende college met het COHO. Onze minister van Algemene Zaken van elk land kan mondeling of schriftelijk een zienswijze geven ten behoeve van de in het eerste lid bedoelde beoordeling.

Artikel 34 (beoordeling geldleningen)

1. Het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten onderscheidenlijk het College Aruba financieel toezicht beoordeelt van elk land of de in een ontwerpbegroting, een ontwerp tot wijziging van een begroting, een vastgestelde begroting en een vastgestelde wijziging van een begroting opgenomen voorgenomen geldleningen, bedoeld in artikel 16, eerste lid, van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten onderscheidenlijk artikel 15, eerste lid, van de Landsverordening Aruba financieel toezicht, wat hun beoogde aanwending betreft en voor zover relevant, afdoende zijn om de uit te voeren projecten, programma's en maatregelen in het kader van de uitvoeringsagenda's te kunnen financieren en deze aanwending niet in strijd is met de doelstellingen van het landspakket.
2. De artikelen 8, 11 tot en met 14, 18, 26 en 27 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten onderscheidenlijk de artikelen 8, 10 tot en met 13, 17, 24 en 25 van de Landsverordening Aruba financieel toezicht zijn van overeenkomstige toepassing.

3. Ten behoeve van de beoordeling, bedoeld in het eerste lid, overlegt het betreffende college met het COHO. Onze minister van Algemene Zaken van elk land kan mondeling of schriftelijk een zienswijze geven ten behoeve van de in het eerste lid bedoelde beoordeling.

Toelichting

1. Inleiding: doel en achtergrond

Zoals in het nader rapport is aangekondigd, zijn Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten met elkaar overeengekomen om, in plaats van het in het oorspronkelijke voorstel opgenomen verscherpt financieel toezicht, een grondslag te creëren voor een verruiming van het door het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) onderscheidenlijk het College Aruba financieel toezicht (CAft) uitgevoerde begrotingstoezicht. Hiertoe is besloten om te kunnen waarborgen dat de begrotingen van de Caribische landen een adequate budgettaire verwerking bevatten van de gevolgen van de uitvoering van de landspakketten. Gelet op het doel van het voorstel dient er namelijk voor te worden gewaakt dat Aruba, Curaçao en Sint Maarten daadwerkelijk middelen inzetten voor dit doel, zodat de beoogde resultaten en hervormingen worden gerealiseerd. De begroting hoort hiervan een weergave te zijn. Eveneens van belang, ook voor de volksvertegenwoordigingen van de drie landen, is het kunnen weergeven van de meerjarige budgettaire weerslag van de uit te voeren activiteiten in dit verband. Een andere reden om te kiezen voor het verruimen van het begrotingstoezicht is om een heldere en werkabe afbakening te hebben tussen de bevoegdheden van het Cft en CAft (toezicht op de begroting, niet op de inhoud van de hervormingen) en het COHO (toezicht op de hervormingen, niet op de vertaling ervan in de begroting).

2. Grondslag in rijkswet COHO

De twee artikelen worden opgenomen in het voorstel van rijkswet COHO, en niet in de regelingen die reeds een juridisch kader geven voor financieel toezicht op Aruba, Curaçao en Sint Maarten: de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft) onderscheidenlijk de Landsverordening Aruba financieel toezicht (LAft). Hier zijn twee redenen voor. In de eerste plaats is voor een grondslag in dit voorstel gekozen omdat het voorgestelde begrotingstoezicht specifiek betrekking heeft op de budgettaire vertaling van de afgesproken hervormingen en maatregelen van de rijkswet COHO. In de tweede plaats wordt met deze grondslag gemarkeerd dat de betreffende verruiming van het begrotingstoezicht tijdelijk van aard is. Zij geldt voor de duur van de rijkswet COHO die een specifieke geldigheidsduur heeft van zes jaar. Mocht er daarna behoefte bestaan aan een ruimere begrotingstoets, dan zijn de eerdergenoemde toezichtregelingen de aangewezen plaatsen om dit in overeenstemming met de betrokken landen te realiseren.

3. Begrotingstoezicht door Cft/CAft in overleg met COHO

Anders dan in het oorspronkelijke voorstel rijkswet COHO, zoals ter advisering voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State van het Koninkrijk, is bij de uitoefening van het financiële toezicht een beperkte rol weggelegd voor het COHO. Het COHO was in het oorspronkelijke voorstel bevoegd om verscherpt financieel toezicht in te stellen en toetste daarnaast of voornemens tot het aantrekken van geldleningen verenigbaar waren met de afgesproken hervormingen. Met het voorgestelde verruimde begrotingstoezicht wordt daarentegen nadrukkelijk aangesloten bij de juridische kaders in de Rft en de LAft. Als zodanig is een belangrijke rol weggelegd voor het Cft) en het CAft. Met het oog hierop verklaart het tweede lid van artikel 33 respectievelijk artikel 34 verschillende artikelen uit de Rft en de LAft van overeenkomstige toepassing. Dit betekent dat de betreffende colleges, bij de uitoefening van hun bevoegdheden die zij in het kader van het onderhavige voorstel verkrijgen, gebruik kunnen maken van de reeds bestaande procedures en instrumenten in genoemde rijkswet en landsverordening (de artikelen 11 tot en met 14 en 18 respectievelijk de artikelen 10 tot en met 13 en 17).

In aanvulling hierop stelt het derde lid van artikel 33 respectievelijk artikel 34 wel als voorwaarde dat de colleges ten behoeve van de beoordeling die zij op grond van deze artikelen uitvoeren, in overleg treden met het COHO. Zo krijgen de colleges de gelegenheid zich te laten informeren over

de uitvoering en voortgang van de hervormingen en kan worden voorkomen dat hier misverstanden over ontstaan. Tevens is het mogelijk voor de overheid van het land om ten behoeve van een meer volledig beeld een mondelinge of schriftelijke zienswijze te geven aan de colleges, dit in aanvulling op de reeds toegestuurde begrotingstukken. Voor een spoedige beoordeling door de colleges binnen de veertiendagen termijn, is het te prefereren dat een eventuele zienswijze tegelijkertijd dan wel spoedig na aanbieding van de begrotingsstukken wordt gegeven. Uit het beginsel van een deugdelijke motivering vloeit voort dat het C(A)ft een reactie geeft op de gegeven zienswijze, wanneer zij aan de RMR verslag doen van hun werkzaamheden.

Om de colleges in staat te stellen de hun in dit voorstel toebedeelde bevoegdheden goed te kunnen uitoefenen, komt deze nota van wijziging nog met twee andere voorschriften. In de eerste plaats wordt aan artikel 26 van het voorstel een lid wordt toegevoegd, dat het COHO ertoe verplicht de colleges de plannen van aanpak voor de hervormingsmaatregelen ter informatie te sturen. In de tweede plaats schrijft het eerste lid van artikel 33 voor dat aan de begroting van elk land een voortschrijdend meerjarig overzicht wordt toegevoegd van baten en lasten in het kader van deze wet, opgesplitst naar de thema's in het landspakket.

4. Werkwijze beoordeling begroting

Analoog aan de opzet in de Rft en de Laft bevat deze nota van wijziging een artikel dat betrekking heeft op begrotingstoezicht in algemene zin (artikel 33) en een artikel dat zich toespitst op geldleningen voor de kapitaaldienst (artikel 34). Beide artikelen dienen hetzelfde hierboven beschreven doel.

In artikel 33 toetsen de colleges als eerste de concrete activiteiten die zijn afgesproken in de uitvoeringsagenda op een verantwoorde wijze zijn vertaald naar de begroting. Per land wordt periodiek een uitvoeringsagenda opgesteld met concrete uitwerking van de maatregelen uit de landspakketten. De uitvoeringsagenda's worden door het COHO en de minister-president van het land gezamenlijk periodiek vastgesteld. De colleges beoordelen bijvoorbeeld of de benodigde kosten van de activiteiten die het land zelf financiert, ook daadwerkelijk in de begroting zijn opgenomen en of hier afdoende dekking voor is, bijvoorbeeld door in voorkomende gevallen extra ontvangsten hiervoor in te zetten of elders in de begroting te bezuinigen.

Ten tweede toetsen de colleges of in de begroting elementen zijn opgenomen welke het landspakket doorkruisen. In het landspakket staan maatregelen en hervormingen die tot doel hebben de economie weerbaar en veerkrachtig te maken, de overheidsfinanciën weer gezond te maken, de sociale zekerheid, de zorg en het onderwijs te verbeteren en de rechtsstaat te versterken. De colleges beoordelen bijvoorbeeld of in de begroting extra uitgaven worden gedaan voor maatregelen die in strijd zijn met de afspraken in het landspakket of dat er juist wordt bezuinigd op begrotingsonderdelen, terwijl het landspakket de afspraak bevat dat erop wordt geïntensiveerd of in ieder geval niet op wordt bezuinigd.

In artikel 34 is de beoordeling van de colleges geregeld voor een specifiek onderdeel van de begroting dat grote impact kan hebben op het welslagen van de afgesproken hervormingsprogramma's. Het is belangrijk dat de colleges kunnen toetsen of voorgenomen geldleningen voor kapitaalinvesteringen, wat hun doelstelling betreft, niet in strijd komen met de landspakketten en afdoende zijn om de verschillende uit te voeren activiteiten in het kader van de uitvoeringsagenda's te kunnen financieren. Essentieel hiervoor is dat de voorgenomen geldleningen voldoende concreet zijn toegelicht in de begroting of begrotingswijziging.

5. Werkwijze bij negatieve beoordeling

Indien een college concludeert dat de begroting niet voldoet op grond van de hiervoor geschetste toets, adviseert deze de rijksministerraad. De rijksministerraad kan op advies van een college vervolgens op grond van artikel 13 Rft respectievelijk artikel 12 Laft besluiten tot het geven van een aanwijzing aan het bestuur van Aruba, Curaçao of Sint Maarten. Door tevens de artikelen 26 en 27 respectievelijk de artikelen 24 en 24 uit de Rft en de Laft van overeenkomstige toepassing te verklaren, wordt verzekerd dat tegen een aanwijzing rechtsbescherming openstaat bij de Raad van State van het Koninkrijk.

Overigens is het in een uiterst geval ook denkbaar dat de toepassing van de daartoe geëigende bepalingen van het Reglement voor de Gouverneur en het Statuut wordt overwogen, indien een onderdeel van een begroting zou neerkomen op een flagrante schending van een verplichting op grond van de rijkswet COHO, of indien een aanwijzing die, na een beroepsprocedure in stand is gebleven, niet wordt opgevolgd. Een dergelijke situatie wordt afgewogen binnen de geldende kaders voor het toepassen van die instrumenten.

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. R.W. Knops